

UNIDADE 11

PROPIEDAD INTELECTUAL E SEGURIDADE NO USO DÁS TIC

1.- CONCEPTO E BREVE HISTORIA DA PROPIEDAD INTELECTUAL.

2.- DEREITOS SOBRE A PROPIEDAD INTELECTUAL.

3.- MECANISMOS DE PROTECCIÓN.

PROPIEDAD INTELECTUAL E SEGURIDADE NO USO DÁS TIC

1.- CONCEPTO E BREVE HISTORIA DA PROPIEDAD INTELECTUAL.

A propiedade intelectual é un dereito patrimonial de carácter exclusivo que outorga o Estado, por un tempo determinado, para usar ou explotar en forma industrial e comercial as invencións ou innovacións, tales como un produto tecnicamente novo, unha mellora a unha máquina ou aparello, un deseño orixinal para facer máis útil ou atractivo un produto ou un proceso de fabricación novidoso; tamén ten que ver coa capacidade creativa da mente: as invencións, as obras literarias e artísticas, os símbolos, os nomes, as imaxes e privilexios.

A **propiedade intelectual** clasifícase en dúas categorías:

1. **Propiedade industrial.**
2. **Dereitos de autor.**

A **propiedade intelectual** é o conxunto de dereitos que corresponden aos autores e a outros titulares (artistas, produtores, organismos de radiodifusión...) respecto das obras e prestacións froito da súa creación.

1.1.- Historia¹.

1.1.1.- RENACEMENTO.

A primeira patente deste tipo en Alemaña apareceu en 1501 e en Inglaterra en 1518,

O conflito cos impresores, os cales alegaban que unha vez encargadas e recibidas as obras, os beneficiarios do monopolio deberían ser eles e non o autor orixinal da lugar diferenza entre **copyright** e **dereitos de autor**. Mentres o primeiro converte a obra nunha mercancía máis facendo plenamente transmisibles os privilexios outorgados polo monopolio legal, o segundo reservará dereitos aos autores máis aló ata logo da venda.

¹Inclúese este apartado como información sobre o desenvolvemento dos conceptos ao longo da historia.

1.1.2.- A ILUSTRACIÓN FRANCESA E O DEBATE SOBRE A NATUREZA DO DEREITO.

1.1.3.- O SÉCULO XIX.

A arrasadora expansión do capitalismo e a necesidade de incentivos para manter o acelerado desenvolvemento tecnolóxico, tralas guerras napoleónicas, consolidaron a lóxica da propiedade intelectual e estenderon as lexislacións protectoras.

1.1.4.1.- ASPECTOS DA PROPIEDAD INTELECTUAL SEGUNDO A OMPI.

- **Propiedade industrial:** Enténdese por propiedade industrial un conxunto de dereitos exclusivos que protexen tanto a actividade innovadora manifestada en novos produtos, novos procedementos ou novos deseños, como a actividade mercantil, mediante a identificación en exclusiva de produtos e servizos ofrecidos no mercado.
- **Dereitos de autor:** que comprende as obras literarias e artísticas, tales como as novelas, os poemas, as obras de teatro, as películas, as obras musicais, as obras de arte, os debuxos, pinturas, fotografías, esculturas, e os deseños arquitectónicos.
- **Dereitos conexos:** comprende as interpretacións ou execucións dos artistas, a produción de fonogramas e as actividades dos organismos de radiodifusión.

2.- DEREITOS SOBRE A PROPIEDAD INTELECTUAL.

- **Dereitos morais:**
- **Dereitos de carácter patrimonial:**

Hai que distinguir entre:

- **Dereitos relacionados coa explotación da obra ou prestación protexida**, que á súa vez se subdividen en **dereitos exclusivos** e en **dereitos de remuneración**:
- **Dereitos compensatorios**, como o dereito por copia privada que compensa os dereitos de propiedade intelectual deixados de percibir por razón das reproducións das obras ou prestacións protexidas para uso exclusivamente privado do copista.

3.- MECANISMOS DE PROTECCIÓN.

3.1.- Lei Orgánica de Protección de Datos de Carácter Persoal (LOPD).

3.1.1.- DEBER DE INFORMACIÓN.

Os interesados aos que se soliciten datos persoais deberán ser previamente informados de modo expreso, preciso e inequívoco.

Permítese con todo, o tratamento de datos de carácter persoal sen ser solicitados directamente do afectado ou interesado, aínda que non se exime da obrigação de informar de forma expresa, precisa e inequívoca, por parte do responsable do ficheiro ou o seu representante, dentro dos tres meses seguintes ao comezo do tratamento dos datos.

A excepción a todo isto faise dicindo que non será necesaria a comunicación en tres meses de devandita información si os datos foron recollidos de fontes **"accesibles ao público"**, e destínanse á actividade de publicidade ou prospección **comercial**, neste caso "en cada comunicación que se dirixa ao interesado informaráselle da orixe dos datos e da identidade do responsable do tratamento, así como dos dereitos que lle asisten".

Existen datos cuxo tratamento está prohibido, que son os relativos a infraccións "penais ou administrativas" que só poderán ser incluídos nos ficheiros das **Administracións públicas competentes**.

3.1.2.- TIPOS DE CONSENTIMIENTO.

Dependendo dos tipos de datos tratados requirirase por parte da persoa un consentimento distinto:

- A) **Consentimento inequívoco.**
- B) **Consentimento tácito.**
- C) **Consentimento expreso.**
- D) **Consentimento expreso e por escrito.**

3.1.3.- COMUNICACIÓN DE DATOS.

Os datos de carácter persoal obxecto do tratamento só poderán ser comunicados a un terceiro para o cumprimento de fins directamente relacionados coas funcións lexítimas do cedente e do cesionario co previo consentimento do interesado.

3.1.4.- ACCESO AOS DATOS POR CONTA DE TERCEIROS.

3.1.5.- CRÍTICAS E PRINCIPAIS PROBLEMAS.

Un cumprimento moi rigoroso da regulación sobre a protección de datos podería ralentizar o traballo normal dun responsable de ficheiros pola acreditación documental dos principios de información e consentimento da LOPD; tamén en sentido contrario un cumprimento so das obrigacións formais, deixaría sen sentido á lei e desprotexidos aos cidadáns e iría fronte ao "espírito" da LOPD.

A posibilidade de que as empresas poidan solicitar datos sen o consentimento do afectado foi criticada.

3.2.- Os virus e outro software mal intencionado. Programas Antivirus e Cortalumes.

Un **virus informático** ten por obxecto alterar o normal funcionamento do ordenador sen o permiso ou o coñecemento do usuario.

3.2.1.- MÉTODOS DE PROPAGACIÓN.

Existen dúas grandes clases de contaxio. Na primeira, o usuario, nun momento dado, executa ou acepta de forma inadvertida a instalación do virus. Na segunda, o programa malicioso actúa replicándose a través das redes. Neste caso fálase de 'gusanos'.

3.2.2.- Tipos de virus.

- [Troyano](#)
- [Gusano](#)
- [Bombas lóxicas ou de tempo](#)
- [Hoax](#)

3.2.3.- MÉTODOS DE PROTECCIÓN E TIPOS.

Os **antivirus** buscan detectar un virus informático, e ademais intentan **bloquealo, desinfectar e previr unha infección dos mesmos**.

Os métodos para diminuír ou reducir os riscos asociados aos virus poden ser **activos** ou **pasivos**.

3.2.3.1.- Activos.

- [*Antivirus*](#)
- *Filtros de Ficheiros*

3.2.3.2.- Pasivos (tamén coñecidos como Boas Prácticas).

3.3.- Certificados dixitais. As axencias certificadoras.

3.3.1.- CERTIFICADO DIXITAL.

Un **certificado dixital** é un documento dixital mediante o cal un terceiro de confianza (unha autoridade de certificación) garante a vinculación entre a identidade dun suxeito ou entidade e a súa clave pública.

3.3.2.- Axencias certificadoras.

Calquera individuo ou institución pode xerar un **certificado dixital**, pero si este emisor non é recoñecido por quen colabora co propietario do certificado, o valor do mesmo é practicamente nulo.

[Os encargados de autorizar](#) a creación dunha autoridade de certificación ou prestador de servizos de certificación en España son entre outros a Fábrica Nacional de Moneda y Timbre, o Ministerio de Industria, Turismo e Comercio, a Agència Catalá de Certificació, a Autoritat de Certificació da Comunitat Valenciana, etc.

3.4.- Software libre e propietario. Software de código aberto.

Software libre, é a denominación do software que respecta a liberdade dos usuarios sobre o seu produto adquirido e, xa que logo, unha vez obtido pode ser usado, copiado, estudado, cambiado e redistribuído libremente.

Software propietario, ou **privativo** ou **de código pechado** fai referencia a calquera programa informático no que os usuarios teñen limitadas as posibilidades de uso, modifícalo ou redistribuílo (con ou sen modificacións), ou cuxo código fonte non está dispoñible ou o acceso a este atópase restrinxido.

3.5.- Os distintos tipos de licenzas: GPL, BSD, etc.

Unha licenza é aquela autorización formal con carácter contractual que un autor dun software dá a un interesado para exercer "actos de explotación legais". Poden existir tantas licenzas como acordos concretos déanse entre o autor e o licenciatario. A este tipo de licenzas denomínaselles de Copyleft.

3.5.1.- LICENZA COPYLEFT.

É unha forma de licenza e pode ser usado para modificar o dereito de autor de obras ou traballos, tales como software de computadoras, documentos, música, e obras de arte.

3.5.1.1.- Forte e débil.

O copyleft que rexe un traballo considérase "máis forte" canto maior é a eficiencia coa que fai cumprir as condicións da licenza a todos os tipos de traballos derivados. O copyleft "débil" fai referencia ás licenzas que non se herdán a todos os traballos derivados, dependendo a miúdo do xeito en que estes se derivaron.

3.5.2.- LICENZAS GPL.

3.5.2.1.- LICENZA GNU GPL.

Unha das máis utilizadas é a [Licenza Pública Xeral de GNU](#). O autor conserva os dereitos de autor (copyright), e permite a redistribución e modificación baixo termos deseñados para asegurarse de que todas as versións modificadas do software permanecen baixo os termos máis restritivos da propia GNU GPL, isto fai que sexa imposible crear un produto con partes non licenciadas GPL: o conxunto ten que ser GPL.

3.5.2.2.- Licenza Mozilla Public License.

Si usas código licenciado GPL, o teu desenvolvemento final ten que estar licenciado GPL.

3.5.3.- Licenzas estilo BSD.

A [licenza BSD](#) ao contrario que a GPL permite o uso do código fonte en software non libre.

3.6.- A licenza Creative Commons.

3.6.1.- Creative Commons.

[Creative Commons](#) é unha organización non governamental sen ánimo de lucro que desenvolve plans para axudar a reducir as barreiras legais da creatividade, por medio de nova lexislación e novas tecnoloxías.

3.6.2.- Creative Commons International.

O proxecto Creative Commons International é un apéndice do proxecto maior de Creative Commons. Ten por obxectivo traducir as licenzas Creative Commons aos diferentes idiomas, así como adaptalas ás diferentes lexislacións e sistemas de dereitos de autor ao redor do mundo. Este traballo está sendo realizado por equipos de voluntarios nos diferentes países.

3.6.3.- OUTROS TIPOS DE LICENZAS.

- [Dominio público.](#)
- **Developing Nations (devnations).**
- [Sampling.](#)